
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 334.722:332.122

А. Ф. Мельник, д. е. н., професор,
Р. А. Кучер, аспірант**РЕГІОНАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Анотація. Встановлено, що неефективність регіональної інфраструктури підприємництва є вагомою перешкодою використання конкурентних переваг вітчизняного підприємництва на сучасному етапі розвитку України в умовах євроінтеграції, коли взаємне відкриття ринків, імплементація технічних аспектів забезпечення якості товарів і послуг потребує сучасних форм інфраструктурної підтримки. Виявлено ключові проблеми на шляху формування ефективної інфраструктури підприємництва в Україні з урахуванням потреб регіонального бізнесу. Ключовими з них є: відсутність стратегічного програмування та координації дій окремих складових на всіх рівнях інфраструктури підприємництва, відсутність законодавчого визначення поняття «інфраструктура підприємництва» та неефективність її фінансової підтримки. Запропоновані заходи щодо розвитку підприємницької інфраструктури, спрямовані на створення розгалуженої і скоординованої мережі об'єктів національного та регіонального рівнів. Обґрунтовано необхідність розвитку нових напрямів інфраструктури підприємництва, які сприятимуть економічній безпеці ведення підприємницької діяльності, посиленню міжнародного та міжрегіонального співробітництва, захисту інтересів українського бізнесу у країнах ЄС. Доведено, що їх функціонування має ґрунтуватися на балансі інтересів вітчизняного бізнесу і підприємництва Європейського Союзу, а отже, ґрунтуватися на підвищенні культури підприємницької діяльності в Україні.

Ключові слова: підприємництво, регіональна інфраструктура підприємництва, євроінтеграція, конкурентоспроможність.

А. Ф. Мельник, д. э. н., профессор,
Р. А. Кучер, аспирант**РЕГИОНАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПРИОРИТЕТЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ**

Аннотация. Установлено, что неэффективность региональной инфраструктуры предпринимательства является важным препятствием использования конкурентных преимуществ отечественного предпринимательства на современном этапе развития Украины в условиях евроинтеграции, когда взаимное открытие рынков, имплементация технических аспектов обеспечения качества товаров и услуг требует современных форм инфраструктурной поддержки. Выявлены ключевые проблемы на пути формирования эффективной инфраструктуры предпринимательства в Украине с учетом потребностей регионального бизнеса. Ключевыми из них являются: отсутствие стратегического программирования и координации действий отдельных составляющих на всех уровнях инфраструктуры предпринимательства, отсутствие законодательного определения понятия «инфраструктура предпринимательства» и неэффективность ее финансовой поддержки. Предложены меры по развитию предпринимательской инфраструктуры, направленные на создание разветвленной и скоординированной сети объектов национального и регионального уровней. Обоснована необходимость развития новых направлений инфраструктуры предпринимательства, способствующих экономической безопасности ведения предпринимательской деятельности, усилению международного и межрегионального сотрудничества, защите интересов украинского бизнеса в странах ЕС. Доказано, что их функционирование должно осно-

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

виватися на балансе интересов отечественного бизнеса и предпринимательства Европейского Союза, а следовательно, базироваться на повышении культуры предпринимательской деятельности в Украине.

Ключевые слова: *предпринимательство, региональная инфраструктура предпринимательства, евроинтеграция, конкурентоспособность.*

A. F. Melnyk, Doctor of Economic Sciences, Professor,
R. A. Kucher, Postgraduate Student

REGIONAL BUSINESS INFRASTRUCTURE: PRIORITIES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Abstract. *The ineffectiveness of regional business infrastructure is a significant obstacle to the use of competitive advantages of domestic business at the present stage of development of Ukraine in terms of European integration is determined, when the mutual opening of markets, implementation of the technical aspects of quality of goods and services require modern forms of infrastructure support. The key issues for formation of an effective business infrastructure in Ukraine with the needs of regional businesses are discovered. The key ones are: lack of strategic programming and coordination of activity of individual components at all levels of business infrastructure, undetermined legal concept of "enterprise infrastructure" and the inefficiency of its financial support. The measures for the development of business infrastructure aimed at creating an extensive network of facilities and coordinated national and regional levels are proposed. The necessity of developing the new areas of business infrastructure that will promote the economic security of doing business, strengthening international and regional cooperation, protection of Ukrainian business in the EU are substantiated. It is proved that their functioning should be based on the balance of domestic business interests and business of the European Union, and therefore based on increasing the culture of business in Ukraine.*

Keywords: *business, regional business infrastructure, European integration, competitiveness.*

Актуальність теми дослідження. Рівень розвитку підприємництва в країні визначається ефективністю державної регуляторної політики, системи інституціональної і ресурсної підтримки бізнесу та регіональної інфраструктури підприємництва. Саме остання є принципово важливим фактором для розвитку підприємницької діяльності, а ефективність її функціонування визначає обсяги зовнішньоекономічних операцій, рівень інвестиційної привабливості регіонів, можливості застосування передових технологій у виробничих процесах.

Постановка проблеми. Формування ефективної регіональної інфраструктури підприємництва є актуальним завданням, яке відповідає потребам підприємницького сектору економіки на сучасному етапі розвитку України. Незважаючи на ініційовані в країні реформи, модернізацію інституціонального базису підприємницької діяльності, задекларовану підтримку з боку органів державної влади та місцевого самоврядування, функціонування значної кількості галузевих асоціацій, приватних об'єктів інфраструктури, міжнародних установ, на сьогодні відсутній комплексний підхід щодо її розвитку.

Актуальність питання посилюється підписанням Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, створенням з 1 січня 2016 року зони вільної торгівлі (ЗВТ), що обумовлює необхідність впровадження ефективних механізмів налагодження двосторонніх зв'язків, застосування європейської системи технічного регулювання, сучасних принципів і технологій ведення господарської діяльності. При цьому очікується посилення конкуренції на внутрішньому ринку країни, оскільки для більшості європейських виробників Україна виступає перспективним ринком для реалізації та випуску продукції, однак є значною мірою «незнайомою» для ведення зовнішньоекономічної діяльності.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Важливим також є зміщення акцентів державної підтримки підприємництва з національного на регіональний рівень та проголошена реформа децентралізації управління, яка відкриває перспективи для розбудови регіональної інфраструктури підприємництва завдяки розширенню організаційних і ресурсних можливостей на місцевому рівні.

Ці аргументи обумовлюють наявність достатньої кількості невирішених питань функціонування регіональної інфраструктури підприємництва, які потребують ґрунтовного дослідження пріоритетів і перспектив подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів функціонування інфраструктури підприємництва в умовах розвитку економіки приділяється значна увага як з боку закордонних (П. Розенштейн-Родан, П. Друкер), так і вітчизняних (О. Амоша, А. Блінов, А. Говорін, З. Варналій, Л. Костіна, І. Колот, В. Прохоров, М. Савченко, В. Савчук, М. Юденко) науковців. Зокрема, досліджуються підходи до розгляду інфраструктури (інституційний, ринковий, маркетинговий, логістичний), окремі її рівні (державний, регіональний, місцевий) та напрями (фінансова, інвестиційна, інноваційна, інформаційна, правова, зовнішньоекономічна тощо), аналізується вплив державної і недержавної підтримки, громадських і підприємницьких об'єднань на розвиток сприятливого бізнес-середовища в країні і регіонах. Створення ефективної інфраструктури підприємництва розглядається в якості першочергової задачі зі стимулювання бізнесу, зниження транзакційних витрат на ведення підприємницької діяльності. Практика на регіональному рівні свідчить про недостатній розвиток і неефективне функціонування, а тому потребує додаткового дослідження.

Розглядаючи сутність інфраструктури підприємництва, доцільно звернутись до законодавчого її визначення: «інфраструктурою підтримки малого і середнього підприємництва є підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які провадять діяльність, спрямовану на розвиток суб'єктів малого і середнього підприємництва, їх інвестиційної та інноваційної активності, просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки» [1]. До них відносять: бізнес-центри, бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, центри трансферу технологій, фонди підтримки малого підприємництва, лізингові компанії, консультативні центри, інші організації, основним завданням яких є сприяння розвитку підприємництва.

Науковці визначають інфраструктуру підприємництва як сукупність державних, приватних та громадських інститутів, які обслуговують інтереси підприємницької діяльності і забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності [2, с. 19]. На думку О. Міневої, інфраструктура підтримки малого та середнього підприємництва покликана створити сприятливі умови для його розвитку шляхом забезпечення підтримки підприємців за різними напрямками: правовим, фінансовим, майновим, кадровим, а також з надання підприємцям широкого спектру ділових послуг [3]. Доцільно звернути увагу на визначення З. Варналія, який представляє її як «своєрідну опорно-рухову систему з державних і недержавних організацій, завдяки якій в регіонах формується конкретне організаційно-економічне середовище для сприяння підприємницькій діяльності та швидкій адаптації суб'єктів підприємництва до ринкових умов» [4, с. 27]. Слід резюмувати, що ключова функція інфраструктури підприємництва полягає в забезпеченні функціонування та підвищенні ефективності взаємозв'язків між елементами бізнес-середовища країни, регіону та представниками інших держав. При цьому регіональний аспект інфраструктури підприємництва у наукових працях простежується достатньо обмежено. Науковці зазначають, що формування та розвиток інфраструктури мають бути як інтегрованими на загальнодержавному рівні, так і диференційованими за регіональними ознаками [5]. Незважаючи на велику кількість робіт, присвячених інфраструктурі підприємництва, існує потреба в науковій розробці комплексу теоретичних і практичних проблем її функціонування, а також визначення пріоритетів її розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз проблем функціонування регіональної інфраструктури підприємництва та формулювання пріоритетів і перспектив її розвитку.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Виклад основного матеріалу. Відповідно до офіційної статистичної інформації, станом на 1 січня 2014 р. в регіонах України діяло 480 бізнес-центрів, 79 бізнес-інкубаторів, 50 технопарків, 538 лізингових центрів, 4 148 небанківських фінансово-кредитних установ, 226 фондів підтримки підприємництва (з яких 23 створені за участю Українського фонду підтримки підприємництва), 3 034 інвестиційних та інноваційних фондів і компаній, 4 238 інформаційно-консультативні установ [6].

При наявності динаміки зростання загальної кількості об'єктів інфраструктури в середньому на 3%, залишається диспропорція у формуванні регіональної інфраструктури підприємництва. Так, 35,9% від загальної кількості об'єктів станом на кінець 2013 р. сконцентровано в м. Києві, 10,1% – в Донецькій, 7,2% – в Харківській областях. Тоді як в інших регіонах України питома вага таких об'єктів значно менша, а саме: 4,2% – в Полтавській, 3,4% – в Луганській, 2,9% – в Житомирській, 0,86% – в Чернівецькій, 0,8% – в Чернігівській областях. Слід зазначити недосконалість моніторингу та статистичного спостереження за об'єктами інфраструктури, що не дозволяє кількісно та якісно оцінити стан розвитку регіональної інфраструктури підприємництва.

Систематизація інформації стосовно розвитку інфраструктури підприємництва в регіонах України [3, 7, 8], а також результати власних досліджень, дозволили сформулювати проблемні питання її функціонування (табл. 1). Ключовою з них є інституціональна. Хоча законодавче регулювання розпочалося ще в 1996 році – були прийняті регіональні програми підтримки малого та середнього підприємництва, Закони України «Про державну підтримку малого підприємництва», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні» тощо [9], визначення поняття «інфраструктура забезпечення підприємницької діяльності» є абстрактним та обширним, відсутня єдина класифікація і термінологія окремих елементів державної і недержавної інфраструктури, кожен юрист і економіст використовує поняття як йому потрібно на даний момент. Тому й заходи зі стимулювання її розвитку, пов'язані з введенням пільг або компенсацій, є відсутніми.

Друга група проблем розвитку пов'язана з недостатнім фінансовим забезпеченням з боку держави та приватних інвесторів. Що стосується першої – це є природним, адже фінансування цього напрямку розвитку підприємництва є дуже витратним, а короткострокового результату від державних програм очікувати не варто. Приватні інвестори не зацікавлені у вкладанні ресурсів через відсутність політичної та економічної стабільності в Україні.

Відсутність координації дій окремих складових на всіх рівнях інфраструктури підприємництва є найважливішим бар'єром з точки зору організаційних проблем. Регіональні проекти будуються на принципах та на виконання державних програм, однак не формують комплексну ієрархічну систему. Хоча розпочаті процеси децентралізації і сприятимуть перенесенню стратегічного програмування на регіональний рівень, все одно координація створення, моніторингу ефективності має бути забезпечена на державному рівні.

Інформування щодо діяльності об'єктів інфраструктури є ще одним стримуючим фактором на шляху її розвитку. Це також стосується і недостатнього рівня кадрового забезпечення, неефективності системи професійної перепідготовки, як державних службовців, так і підприємців про специфіку, функції та різницю між окремими видами об'єктів інфраструктури.

Аналізуючи виявлені тенденції і проблеми, з метою удосконалення регіональної інфраструктури підприємництва, доцільно спрямувати зусилля на реалізацію таких заходів:

1. Стратегічне програмування формування розгалуженої та скоординованої мережі об'єктів інфраструктури підприємництва. На регіональних рівнях необхідно розробити та прийняти концепції, стратегії і програми інфраструктурного забезпечення підприємництва.

2. Забезпечення фінансування та відповідного матеріально-технічного забезпечення через залучення приватних інвесторів, державного фінансування чи фінансування на засадах державно-приватного партнерства окремих пілотних проектів створення об'єктів інфраструктури.

3. Активна участь бізнес-асоціацій, громадських організацій та інших об'єднань підприємців у складі комітетів, комісій, які створені при органах виконавчої влади.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Таблиця 1
Характеристика проблем розвитку інфраструктури підприємництва в Україні

	Рівень проблем
Природа проблем	державний регіональний
Інституціональні	недосконалість інституціональної бази інфраструктури підприємництва несформованість системи підтримки експортерів відсутність єдиної класифікації і термінології окремих об'єктів інфраструктури
Фінансові	неефективність державної фінансової підтримки інфраструктури місцевих органів влади підприємництва
Організаційні	відсутність координації дій окремих складових на всіх рівнях інфраструктури підприємництва увага приділяється в основному малому бізнесу, рідше – середньому та великому багато заходів та програм, що проводяться відповідними установами та організаціями, відірвані від практичних потреб підприємців, часто дублюються більшість об'єктів інфраструктури виникають або стихійно, або під певну програму зарубіжної технічної допомоги, або як реакція на власні потреби підприємницьких об'єднань, ініціативних груп невдале територіальне розміщення об'єктів інфраструктури, непридатність приміщень, відсутність необхідного обладнання, нестача кваліфікованих кадрів
Інформаційні	багато об'єктів інфраструктури відсутні або існують лише на папері недостатня інформованість з боку підприємців про наявність об'єктів інфраструктури підприємництва інструментів державної підтримки
Кадрові	нерозвиненість і неефективність системи професійної перепідготовки підприємців і службовців нечіткі уявлення у державних службовців, ініціаторів і організаторів про специфіку, функції та різницю між окремими видами об'єктів інфраструктури

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

4. Виділення земельних ділянок та приміщень для роботи приватних об'єктів інфраструктурного забезпечення.

5. Створення спеціальної інфраструктури, яка обслуговує венчурне фінансування, ризикові функції підприємництва, послуги страхування.

Ключові пріоритети подальшого розвитку регіональної інфраструктури підприємництва повинні узгоджуватися з сучасними викликами – процесами євроінтеграції та децентралізації. Важливий, на нашу думку, напрям розвитку інфраструктури підприємництва полягає в необхідності забезпечення економічної безпеки підприємств, як в середині країни, так і за її межами, захисту групових інтересів або лобізму, забезпеченні швидкого та ефективного виходу вітчизняного бізнесу на закордонні, в т. ч. європейські ринки.

Уваги заслуговує підвищення ефективності системи управління інфраструктурою підприємництва на основі ефективного розподілу ступеня впливу центральних, регіональних і місцевих органів влади на розвиток інфраструктури, відповідно до цього формування власних стратегій розвитку та фінансування в областях, а також розширення функцій і повноважень приватної інфраструктури.

Реалізація намічених заходів і пріоритетних напрямів сприятиме процесам виходу підприємництва України на європейський рівень розвитку, поліпшенню бізнес-клімату, зміцненню позицій малого та середнього підприємництва в загальній структурі вітчизняної економіки, модернізації, спрямованої на збільшення його внеску у соціально-економічний розвиток країни.

Висновок. Результати досліджень дозволили виявити основні проблеми на шляху формування ефективної інфраструктури підприємництва в Україні з урахування потреб регіонального бізнесу. Ключовими з них, на нашу думку, є: відсутність стратегічного програмування та координації дій окремих складових на всіх рівнях інфраструктури підприємництва, відсутність законодавчого визначення поняття «інфраструктура підприємницької діяльності» та неефективність її фінансової підтримки.

З урахуванням цього, запропоновані заходи щодо розвитку підприємницької інфраструктури, спрямовані на створення розгалуженої і скоординованої мережі об'єктів національного та регіонального рівнів. Проголошений Україною курс на європейську інтеграцію обумовлює необхідність розвитку порівняно нових елементів інфраструктури підприємництва, які сприятимуть економічній безпеці ведення підприємницької діяльності, посиленню міжнародного та міжрегіонального співробітництва, захисту інтересів українського бізнесу в країнах ЄС. Їх функціонування має ґрунтуватися на балансі інтересів вітчизняного підприємництва та підприємств країн – членів ЄС, а отже, базуватися на підвищенні культури підприємницької діяльності в Україні.

Подальшого дослідження потребують організаційно-економічні питання розроблення національної і регіональної системи інфраструктурного забезпечення підприємництва та конкретних її інструментів.

Література

1. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 року №4618-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
2. Васильєва, Т. А. Формирование и развитие системы инфраструктурного обеспечения деятельности предпринимательских структур: дисс. ... канд. экон. наук : 08.00.05 / Т. А. Васильева. – СПб, 2008. – 179 с.
3. Минева, О. К. Развитие инфраструктуры поддержки субъектов малого и среднего предпринимательства в Астраханской области / О. К. Минева // Каспийский регион: политика, экономика, культура. – 2010. – № 4. – С. 46–53.
4. Варналій, З. Інституційне забезпечення конкурентного розвитку підприємництва в Україні / З. Варналій, О. Панасюк // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Економіка. – 2011. – №124/125. – С. 25–28.
5. Герасимчук, З. В. Економічна сутність інвестиційної інфраструктури регіону [Електронний ресурс] / З. В. Герасимчук, Ю. А. Подерня-Масюк // Економічні науки : зб. наук. праць Луцьк. нац. техн. ун-ту. Серія : Регіональна економіка. – 2008. – № 5, Ч. 2. – С. 6-14. - Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2008_5_2/zbirnik_RE_2_6.pdf.
6. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkpr.gov.ua/info/3226>.
7. Данилейчук, Р. Б. Методологічні підходи до формування інфраструктури малого бізнесу в сучасних умовах господарювання / Р. Б. Данилейчук // Економічний форум. – 2011. – № 2. – С. 26-34.

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

8. Давлетова, И. М. Развитие инфраструктуры поддержки малого предпринимательства в регионе / И. М. Давлетова, А. И. Хисаева // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Аспирантские тетради. - СПб., 2007. - N 13(36). - С.40-46.

9. Пивоваров, М. Г. Стан, розвиток інфраструктури малого, середнього бізнесу в Україні та концепція її вдосконалення / М. Г. Пивоваров // Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво. – 2010. – №6. – С.128–136.

References

1. Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini :Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 roku #4618-VI. [On the development and state support of small and medium business in Ukraine: the Law of Ukraine of 22.03.2012 #4618-VI.]. (2012). zakon1.rada.gov.ua Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>. [in Ukrainian].

2. Vasilyeva, T. A. (2008). *Formirovaniie i razvitie sistemy infrastruktornogo obespecheniya deyatel'nosti predprinimatelskikh struktur [Formation and development of the system of infrastructure ensuring of the activities of business organizations]*. (Candidate of science dissertation thesis). [in Russian].

3. Mineva, O. K. (2010). Razvitie infrastruktury podderzhki subektov malogo i srednego predprinimatel'stva v Astrakhanskoj oblasti [Development of infrastructure to support small and medium-sized businesses in the Astrakhan region]. *Kaspiyskiy region: politika, ekonomika, kultura - Caspian region: politics, economy, culture*, 4, 46–53 [in Russian].

4. Varnalii, Z., & Panasiuk, O. (2011). Instytutsiine zabezpechennia konkurentnoho rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini [Institutional support of competitive development of enterprises in Ukraine]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni T. Shevchenka. Ekonomika - Bulletin of Kyiv National Taras Shevchenko University. Economy*, 124/125, 25–28. [in Ukrainian].

5. Herasymchuk, Z. V., & Podernia-Masiuk, Yu. A. (2008). Ekonomichna sutnist investytsiinoi infrastruktury rehionu [The economic essence of regional infrastructure investment]. *Ekonomichni nauky: zb. nauk. prats Lutsk. nats. tekhn. un-tu. Seriya: Rehionalna ekonomika - Economics: Collection of scientific papers of Lutsk National Technical University Series: Regional economy*, 5, Part 2, 6-14. Retrieved from: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2008_5_2/zbirnuk_RE_2_6.pdf. [in Ukrainian].

6. Analitichnyi zvit pro stan i perspektyvy rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Ukraini [Analytical report on the status and prospects of development of small and medium business in Ukraine]. (n.d.). www.dkrp.gov.ua Retrieved from: <http://www.dkrp.gov.ua/info/3226>. [in Ukrainian].

7. Danyleichuk, R. B. (2011). Metodolohichni pidkhody do formuvannia infrastruktury maloho biznesu v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Methodological approaches to the formation of an infrastructure of small businesses in the current economic conditions]. *Ekonomichnyi forum - Economic forum*, 2, 26-34. [in Ukrainian].

8. Davletova, I. M., & Khisaeva, A. I. (2007). Razvitie infrastruktury podderzhki malogo predprinimatel'stva v regione [Development of small business support infrastructure in the region]. *Izvestiya Rossiyskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta imeni A. I. Gertsena. Aspirantskie tetradi - Proceedings of Alexander Herzen Russian State Pedagogical University. Postgraduate notebook*. 13(36), 40-46. [in Russian].

9. Pyvovarov, M. H. (2010). Stan, rozvytok infrastruktury maloho, serednoho biznesu v Ukraini ta kontseptsiia yii vdoskonalennia [State, development infrastructure of small, medium business in Ukraine and its improvement concept]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: ekonomika ta pidpriemnytstvo - The state and the regions. Series: Economics and Business*, 6, 128–136 [in Ukrainian].

Надійшла 17.10.2015